

دایره المعارف

عسل درمانی ایران

معجزات عسل بر درمان بیماری‌ها

زنبورداری و تولید عسل

احمد حاجی شریفی (عطار اصفهانی)

انتشارات حافظ نوین

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور دایره المعارف غسل درمانی ایران: معجزات غسل بر
درمان بیماری‌ها، ژبورداری و تولید غسل / احمد حاجی شریفی (عطار اصفهانی)
مشخصات نشر تهران: حافظ نوین، ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری ۱۰۰۸ صفحه
شابک ISBN 978-600-6415-10-9
موضوع غسل - مصارف درمانی
رده‌بندی کنگره ۱۳۹۱ ح ۲۳ / ۶۶۶ RM
رده‌بندی دیویی ۶۱۵/۸۵۴
شماره کتاب‌شناسی ملی ۳۰۶۳۸۵۸

دایره المعارف غسل درمانی ایران
معجزات غسل بر درمان بیماری‌ها، ژبورداری و تولید غسل
تألیف
احمد حاجی شریفی (عطار اصفهانی)
نوبت چاپ و تاریخ: اول ۱۳۹۲
تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه
چاپ و صحافی: گلشن
برنامه‌ریزی، تدوین و نظارت فنی
محمد رضا یزدی‌زاده

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال

انتشارات حافظ نوین: تهران، بازار بین‌الحرمین، کوچه مسجد جامع، نبش پاساژ کاشفی

تلفاکس: ۵۵۱۶۰۰۵۵ - ۸

مرکز پخش: انتشارات لوح دانش: خ انقلاب، خ ۱۲ فروردین، خ وحید نظری، پلاک ۱۲۲
تلفاکس: ۶۶۹۷۲۵۸۱ - ۳

ISBN 978-600-6415-10-9

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۶۴۱۵ - ۱۰ - ۹

فهرست

پیش گفتار..... ۱۵
وضع امروز زنبورداری در ایران..... ۳۸
مقدمه..... ۱۷
تاریخچه زنبورداری در ایران و جهان..... ۴۰
شباهت رفتار انسان مومن به کارهای زنبور عسل..... ۱۹
سه واقعه‌ی مهم در تاریخ زنبورداری..... ۴۲

فصل اول

۴۷..... زنبورداری سنتی در ایران

۴۹..... زنبورداری پیشرفته در ایران

۴۹..... نژاد بومی ایران

۵۱..... شغل زنبورداری

۵۱..... زنبورداری شغلی است پر منفعت و جذاب

۵۳..... موجوداتی که داخل کندو زندگی می‌کنند

۵۳..... توصیه‌هایی به زنبورداران

۵۶..... بیست ستون اصلی زنبورداری

فصل دوم

۶۳..... گونه‌ها و نژادهای زنبور عسل

۶۵..... زنبور عسل کوچک

۲۱..... خصوصیات و تاریخچه زندگی زنبور عسل

۲۱..... صفات متعالی زنبور عسل

۲۵..... تاریخ آشنایی انسان برای بهره‌برداری از زنبور عسل

۲۹..... قاره‌های جدید و زنبور عسل

۲۹..... وضع امروزی زنبورداری در جهان

۳۲..... اروپا بدون روسیه

۳۲..... روسیه

۳۲..... آسیا بدون روسیه

۳۳..... آفریقا

۳۴..... آمریکا

۳۴..... اقیانوسیه

۳۶..... تاریخچه زنبورداری در ایران

۱۳۳.....	انوع کندو.....
۱۳۷.....	جمع بومی و جدید هر سال برای کل کشور.....
۱۳۸.....	تبدیل کندوها.....
۱۴۱.....	کندوی شیشه‌ای.....
۱۴۳.....	مواد لازم برای ساختن شان.....
۱۴۳.....	طریقه نصب کندوی شیشه‌ای.....
۱۴۵.....	روش زنبورگذاری در کندوی شیشه‌ای.....
۱۴۵.....	زنبورگذاری به روش استفاده از ملکه‌ی بارور.....
۱۴۵.....	نکات مهم در مورد نگهداری از کندوی شیشه‌ای.....
۱۴۷.....	تولید عسل‌های مختلف به روش تغذیه دستی.....
۱۴۸.....	فعالیت‌های زنبور عسل در داخل و خارج کندو.....
۱۵۶.....	فعالیت‌های زنبورهای چراکننده در مزارع.....
۱۵۷.....	جمع‌آوری شهد گل‌ها توسط زنبور عسل.....
۱۶۹.....	غارتگری توسط زنبور عسل.....
۱۷۰.....	فعالیت‌های زنبور عسل.....
۱۷۰.....	در رابطه با بچه دادن کندو.....
۱۷۲.....	فعالیت‌های زنبور عسل در زمستان.....
۱۷۳.....	فعالیت‌ها و رفتار ملکه.....
۱۷۴.....	جفت‌گیری ملکه.....
۱۷۶.....	فعالیت‌های زنبورهای نر.....
۱۷۷.....	تولید مثل و رشد زنبور عسل.....
۱۷۸.....	وظیفه دستگاه تناسلی ماده (ملکه).....
۱۷۹.....	وظیفه دستگاه تناسلی نر.....
۱۸۰.....	رفتارهای جفت‌گیری.....
۱۸۲.....	عمل لقاح.....
۱۸۳.....	مراحل مختلف رشد.....
۱۸۶.....	رفتار با زنبورها.....
۱۸۸.....	۸ نکته‌ی مهم در بازدید کندو.....
۱۹۴.....	مدیریت صحیح در پرورش زنبور عسل.....
۱۹۵.....	اصول صحیح مدیریت.....
۱۹۶.....	بازدید بهاری و موقع افزایش جمعیت.....
۱۹۷.....	بازدید فصل تابستان.....
۱۹۸.....	گرفتن و مستقر کردن بچه کندو.....
۲۰۰.....	جلوگیری از تولید بچه کندو.....

۶۶.....	زنبور عسل بزرگ.....
۶۶.....	زنبور عسل هندی یا شرقی.....
۶۶.....	زنبور عسل اروپایی.....
۶۷.....	گونه‌های جدید زنبور عسل.....
۶۸.....	نژادهای مختلف زنبور عسل اروپایی.....
۷۴.....	نژادها و یا دورگه‌های زنبور عسل.....

فصل سوم

۷۷.....	شکل شناسی خارجی زنبور عسل.....
۷۹.....	سر.....
۸۳.....	سینه.....
۹۱.....	دستگاه گوارش.....
۹۳.....	دستگاه گردش خون.....
۹۴.....	دستگاه تنفس.....
۹۶.....	اعضاء حسی و دستگاه عصبی.....
۹۶.....	دستگاه عصبی.....
۹۸.....	دستگاه تولید مثل زنبور عسل.....
۱۰۰.....	حس‌های چندگانه‌ی زنبور عسل.....
۱۰۹.....	حرف زدن زنبور عسل.....
۱۱۴.....	ژنتیک و اصلاح نژاد زنبور عسل.....
۱۱۴.....	سیتولوژی زنبور عسل.....
۱۱۵.....	تفکیک جنسیت ماده‌ها.....
۱۱۶.....	عوامل موثر در تفکیک ماهیت ماده‌ها در زنبورها.....
۱۱۷.....	خصوصیات نژادی در زنبور عسل.....
۱۲۰.....	همخونی در زنبور عسل.....
۱۲۲.....	جهش‌های ژنتیکی در زنبور عسل.....
۱۲۳.....	اهمیت زنبور عسل.....

فصل چهارم

۱۲۹.....	زنبورداری و پرورش زنبور عسل.....
۱۲۹.....	کندو چیست؟.....
۱۳۱.....	ب - کندوهای با قاب‌های متحرک.....
۱۳۲.....	قاب، دیوار، شان.....

- ۲۵۳..... وسایل و لوازم پرورش زنبور عسل
- ۲۵۴..... کندوهای جدید با قاب‌های متحرک
- ۲۵۶..... کندوی لانگ استروت
- ۲۵۸..... کندوی دادانت تغییر یافته
- ۲۵۹..... برگه موم آج‌دار
- ۲۶۳..... اندازه و شکل سلول‌های زنبور عسل
- ۲۶۴..... وسایل و تجهیزات عمده زنبورداری
- ۲۷۱..... وسایل لازم برای کندو
- ۲۷۳..... وسایل برداشت عسل
- ۲۷۵..... وسایل برداشت محصول موم
- ۲۷۷..... انواع کندو
- ۲۸۱..... وسایل تولید ملکه
- ۲۸۴..... جفت‌گیری ملکه
- ۲۸۹..... جفت‌گیری و وسایل آن
- ۲۹۱..... تهیه خمیر شیرین
- ۲۹۳..... پرورش ملکه و تولید زنبور پاکتی
- ۲۹۵..... شرایط طبیعی پرورش ملکه در کندو
- ۲۹۶..... تولید ملکه با استفاده از سلول‌های طبیعی
- ۲۹۷..... پرورش ملکه تحت شرایط کنترل شده
- ۲۹۸..... پرورش ملکه به تعداد کم
- ۲۹۹..... پرورش ملکه به تعداد زیاد
- ۳۰۰..... تهیه سلول‌های مصنوعی ملکه
- ۳۰۲..... تهیه لارو برای پیوند
- ۳۰۳..... اتاق پیوند
- ۳۰۴..... سوزن پیوند
- ۳۰۵..... پیوند کردن
- ۳۰۶..... ساختن سلول‌های پیوند شده‌ی سلکه
- ۳۰۷..... انواع کلنی‌های پیوند
- ۳۱۴..... انکوباتور
- ۳۱۵..... جدا کردن ردیف سلول‌های ملکه‌ی کامل شده از ...
- ۳۱۷..... جفت‌گیری ملکه‌های باکره
- ۳۱۷..... پرورش زنبورهای تر
- ۳۱۸..... کندوهای جفت‌گیری
- ۳۲۱..... منطقه‌ی جفت‌گیری ملکه‌ها و ...
- ۲۰۲..... غارت و نحوه جلوگیری از آن
- ۲۰۳..... ادغام مردن کلنی‌های ضعیف
- ۲۰۵..... معرفی ملکه به کندو
- ۲۰۵..... قفس فشاری معرفی ملکه
- ۲۰۸..... سایر روش‌های معرفی ملکه به کندو
- ۲۰۹..... نحوه پیدا کردن ملکه
- ۲۰۹..... ازدیاد کلنی
- ۲۱۰..... روش‌های شربت دادن به زنبور
- ۲۱۱..... انواع شربت خوری
- ۲۱۴..... تأمین آب برای زنبور
- ۲۱۵..... جابه‌جا کردن و انتقال کلنی‌های زنبور عسل
- ۲۱۷..... تبدیل کندوهای بومی به کندوهای جدید (مدرن)
- ۲۲۱..... گرده‌افشانی
- ۲۲۳..... گرده‌افشانی و لقاح در نباتات
- ۲۲۵..... انواع مختلف گرده‌افشانی
- ۲۲۶..... دانه و میوه
- ۲۲۶..... تاثیر عمل گرده‌افشانی مستقیم و غیرمستقیم
- ۲۲۷..... عوامل گرده‌افشان و اهمیت نسبی آن‌ها
- ۲۲۸..... گرده‌افشانی مکانیکی یا مصنوعی توسط انسان
- ۲۳۱..... علائم گرده‌افشانی کافی و ناکافی
- ۲۳۱..... عوامل موثر در گرده‌افشانی توسط زنبور عسل
- ۲۳۲..... گرده‌افشانی مزارع و باغ‌ها
- ۲۴۲..... گرده‌افشانی گیاهان در گلخانه و در قفس
- ۲۴۴..... تغذیه‌ی زنبور عسل
- ۲۴۴..... تاثیر شهدگل در رژیم غذایی زنبور عسل
- ۲۴۵..... تاثیر گرده گل و مواد پروتئینی در رژیم زنبور عسل
- ۲۴۷..... اثر کمبود دانه‌ی گرده در رژیم غذایی کلنی زنبور عسل
- ۲۴۷..... نحوه خوراندن گرده گل به زنبوران عسل
- ۲۴۸..... مواد جایگزین گرده‌ی گل
- ۲۵۰..... تاثیر چربی‌ها در جیره‌ی غذایی زنبور عسل
- ۲۵۱..... تاثیر ویتامین‌ها در جیره غذایی زنبور عسل
- ۲۵۱..... تاثیر آب در جیره غذایی زنبور عسل
- ۲۵۳..... عواملی که در جمع‌آوری آب اهمیت دارند
- ۲۵۳..... تاثیر مواد معدنی در جیره‌ی غذایی زنبور عسل

قانون چهل روزی..... ۳۷۹
تولید دائمی ملکه به وسیله هر جمعیت..... ۳۷۹

فصل پنجم

بیماری ها، آفات و مسمومیت های زنبور عسل..... ۳۸۳
بیماری لوک آمریکایی..... ۳۸۵
بیماری لوک اروپایی..... ۳۹۱
بیماری ویروسی لارو کیسه ای..... ۳۹۶
بیماری های فلج..... ۳۹۸
بیماری فلج مزمن..... ۳۹۸
بیماری فلج حاد..... ۳۹۸
پیش گیری و معالجه ی بیماری های ویروسی..... ۳۹۹
بیماری نوزما..... ۳۹۹
روش تشخیص آزمایشگاهی بیماری نوزما..... ۴۰۲
بیماری آمیبی زنبور عسل..... ۴۰۴
بیماری های قارچی زنبور عسل..... ۴۰۵
بیماری لاروکچی..... ۴۰۵
۱- بیماری لاروسنگی..... ۴۰۶
آفات زنبور عسل..... ۴۰۷
کنه ی آکارب..... ۴۰۷
نحوه زندگی کنه ی آکارب..... ۴۰۸
کنه ی واروا..... ۴۱۲
مبارزه با کنه..... ۴۲۰
مدیریت ویژه روی کلی ها..... ۴۲۱
روش کنترل ژنتیکی کنه ی واروا..... ۴۲۱
کنه ی کلارا..... ۴۲۳
حشرات و زنبور عسل..... ۴۲۶
پروانه ی موم خوار بزرگ..... ۴۲۶
پروانه ی موم خوار کوچک..... ۴۳۳
شپش زنبور عسل..... ۴۳۳
زنبورهای خرمایی..... ۴۳۶
مورچه ها..... ۴۳۶
سوسک های تاولی..... ۴۳۷

مستقر کردن سلول های آماده شده ملکه در کندوها... ۳۲۱
خارج کردن ملکه از کندوی جفت گیری و... ۳۲۲
استفاده مجدد از کندوهای جفت گیری ملکه..... ۳۲۴
طبقه بندی انواع ملکه ی زنبور عسل..... ۳۲۵
تلقیح مصنوعی ملکه های باکره..... ۳۲۶
تولید زنبور پاکتی..... ۳۳۰
مدیریت کلنی های زنبور عسل به منظور... ۳۳۱
مستقر کردن زنبور پاکتی در کندو..... ۳۳۵
مدیریت سیستم دو ملکه ای کلنی های زنبور عسل..... ۳۳۶
روش دو ملکه ای کردن کلنی ها..... ۳۳۷
مزایا و معایب سیستم مدیریت دو ملکه ای..... ۳۴۰
متحد کردن دو جمعیت..... ۳۴۱
طبقه دادن کندوها..... ۳۴۳
کوچ دادن و قوانین آن..... ۳۴۴
طرز گرفتن و نگهداری بچه های طبیعی..... ۳۴۷
چگونه می توان بچه های ضعیف را تقویت کرد..... ۳۴۹
تولید بچه ی مصنوعی..... ۳۴۹
طرز تشخیص ملکه ی جوان و... ۳۵۱
مدت زندگی زنبورها..... ۳۵۲
آیا کندو ملکه دارد؟..... ۳۵۳
راه های جلوگیری از بچه دادن جمعیت..... ۳۵۳
غارث و راه پیش گیری و مبارزه با آن..... ۳۵۷
نرکشی..... ۳۵۸
پیش بینی پاییزی برای قدرت جمعیت در بهار آینده..... ۳۵۹
تغذیه ها..... ۳۶۰
تنگ و زمستانی کردن کندوها..... ۳۶۴
رنگ های ملکه در سال های مختلف..... ۳۶۶
ازدیاد نرهای پر قدرت..... ۳۶۶
تلقیح مصنوعی..... ۳۶۷
تولید ملکه با دستگاه پتتر..... ۳۷۰
قواعد جا به جا کردن کندوها..... ۳۷۲
پرواز دفع مدفوع زمستانی..... ۳۷۴
نقش زنبور عسل در ازدیاد میوه و بنرها..... ۳۷۵
تعویض ملکه در بهار و در پاییز..... ۳۷۷

عطر عسل (رایحه‌ی عسل).....	۵۲۲
ویژگی‌های شیمیایی عسل.....	۵۲۳
مشخصات فیزیکی عسل.....	۵۲۶
خواص فیزیکی عسل.....	۵۲۸
خواص تغذیه‌ای و رژیمی عسل.....	۵۲۹
ویژگی‌های درمانی عسل.....	۵۳۰
برداشت محصول عسل.....	۵۳۴
استخراج، تصفیه و بسته‌بندی.....	۵۳۴

فصل هفتم

تولید و برداشت عسل.....	۵۳۷
اضافه کردن طبقه بر روی کندوها.....	۵۳۸
برداشت محصول عسل.....	۵۴۰
بازدید کلنی‌ها قبل از برداشت محصول.....	۵۴۱
زمان برداشت محصول.....	۵۴۱
شربت‌ها و غذاهای زنبور عسل.....	۵۴۲
شناسنامه‌های کندوها و جمعیت‌هایشان.....	۵۴۵
اشخور زنبورها.....	۵۴۷
قارچ‌زدگی (کپک زدگی)‌شان‌ها.....	۵۴۸
دلایل اصلی کپک زدن قاب‌ها و... ..	۵۴۸
روش‌های برداشت محصول.....	۵۴۹
تکائیدن و پرس زدن.....	۵۴۹
دروازه یا دریچه یک طرفه.....	۵۵۰
مواد شیمیایی دورکننده.....	۵۵۱
استفاده از جریان هوا.....	۵۵۲
استخراج عسل.....	۵۵۳
تأمین رطوبت مناسب در عسل.....	۵۵۳
درپوش‌برداری شان‌های عسل.....	۵۵۵
استخراج عسل به‌وسیله‌ی دستگاه اکستراکتور.....	۵۵۷
انواع اکستراکتور.....	۵۵۸
پمپ‌های عسل.....	۵۶۰
صاف کردن عسل.....	۵۶۱
حرارت دادن و تأثیر حرارت روی عسل.....	۵۶۲
استفاده از حرارت در اتاق استخراج عسل.....	۵۶۲

پرندگان و زنبور عسل.....	۴۳۸
زنبور خوار سبز کوچک.....	۴۳۸
زنبورخوار معمولی.....	۴۳۹
زنبورخوار گلو خرمایی.....	۴۳۹
حیوانات و زنبور عسل.....	۴۴۰
حیوانات و زنبور عسل.....	۴۴۱
زنبور عسل و سموم کشاورزی.....	۴۴۲
محل زنبورداری.....	۴۴۵
معالجه‌ی کندوهای آلوده به سموم کشاورزی.....	۴۴۶
سم پاشی و زنبور عسل.....	۴۴۷
آنچه زنبورداران باید رعایت کنند.....	۴۴۸

فصل ششم

سالنامه‌ی زنبوردار.....	۴۵۱
فروردین‌ماه.....	۴۵۲
اردیبهشت‌ماه.....	۴۵۶
خرداد ماه.....	۴۵۹
تیرماه.....	۴۶۲
مردادماه.....	۴۶۶
شهریور ماه.....	۴۶۹
مهر ماه.....	۴۷۲
آبان ماه.....	۴۷۵
آذر ماه.....	۴۷۸
دی ماه.....	۴۸۱
بهمن ماه.....	۴۸۳
اسفند ماه.....	۴۸۷
نکته‌های دانستنی در زنبورداری.....	۴۹۰
اصلاح در عسل‌سازی.....	۵۱۶
مطالبی در مورد عسل.....	۵۱۷
انواع عسل.....	۵۱۸
ذخیره عسل.....	۵۱۹
ویژگی‌های طعم و بوی عسل.....	۵۲۰
رنگ عسل.....	۵۲۱

۵۹۹.....	موارد عدم تجویز زهر زنبور.....	۵۶۳.....	استفاده از حرارت در کارخانه‌ی بسته‌بندی عسل.....
۶۰۰.....	تکنیک‌های کاربرد زهر زنبور.....	۵۶۴.....	اتاق استخراج عسل.....
۶۰۰.....	تکنیک نیش‌گذاری معمولی.....	۵۶۶.....	استقرار وسایل در اتاق استخراج عسل.....
۶۰۲.....	کاربرد زهر زنبور توسط آمپول.....	۵۶۷.....	نگهداری و انبار کردن عسل.....
۶۰۲.....	احتمال بروز شوک و کمک‌های اولیه.....	۵۶۸.....	نگهداری عسل مایع و جلوگیری از متبلور شدن آن.....
۶۰۳.....	عسلک.....	۵۶۹.....	ظروف نگهداری عسل در انبار.....
۶۰۴.....	گرده گل.....	۵۷۱.....	ذوب کردن عسل شکرک‌زده (متبلور).....
۶۰۵.....	گرده‌ی گل و نان زنبور.....	۵۷۲.....	مخلوط کردن انواع عسل.....
۶۰۷.....	ترکیبات موجود در گرده گل.....	۵۷۲.....	استخراج عسل در مقیاس کم.....
۶۰۷.....	مواد تشکیل دهنده گرده گل.....	۵۷۳.....	کارخانه‌ی استخراج عسل در مقیاس تجارتي.....
۶۰۸.....	خواص گرده‌ی گل و نان زنبور.....	۵۷۴.....	کارخانه پاستوریزه کردن و.....
۶۱۰.....	ترکیب شیمیایی گرده گل.....	۵۷۶.....	کنترل کیفی عسل در مراحل استخراج، تصفیه.....
۶۱۱.....	ارزش غذایی گرده گل برای زنبور عسل.....	۵۷۷.....	کنترل رطوبت عسل.....
۶۱۲.....	استفاده از گرده گل توسط انسان.....	۵۷۷.....	کنترل رنگ عسل.....
۶۱۳.....	جمع‌آوری و نگهداری گرده گل.....	۵۷۷.....	کنترل مواد ناخالصی در عسل.....
۶۱۴.....	نگهداری گرده گل.....	۵۷۸.....	کنترل وجود ذرات متبلور یا شکرک زده در عسل.....
۶۱۴.....	باز هم در مورد گرده گل.....	۵۷۸.....	تولید عسل شان.....
۶۱۵.....	گرده‌افشانی:.....	۵۷۸.....	مزایا و معایب تولید عسل شان.....
۶۱۶.....	آلرژی‌های گرده گل.....	۵۷۹.....	انواع عسل شان.....
۶۱۷.....	آنالیزهای گرده گل.....	۵۸۱.....	وسایل مورد نیاز برای تولید عسل شان.....
۶۱۸.....	ترکیبات گرده گل.....	۵۸۴.....	مدیریت کلنی‌های زنبور عسل برای تولید عسل شان.....
۶۲۱.....	خواص گرده گل.....	۵۸۶.....	برداشت محصول عسل شان.....
۶۲۴.....	تأثیر گرده گل بر اندام‌های بدن.....	۵۸۶.....	نگهداری عسل شان در انبار.....
۶۲۶.....	خواص غذایی گرده گل.....	۵۸۷.....	عرضه عسل شان به بازار.....
۶۲۶.....	گرده گل برای تمام گروه‌های سنی.....	۵۸۹.....	آماده سازی عسل برای عرضه به بازار.....
۶۲۷.....	مصارف غذایی گرده گل.....		
۶۲۷.....	روش‌های تغییر طعم گرده گل.....		
۶۲۸.....	چند دستور غذایی با گرده گل.....		
۶۲۸.....	گرده گل در بیماری‌های مختلف.....		
۶۲۸.....	گرده گل برای درمان ناتوانی‌های جنسی.....		
۶۲۹.....	گرده گل برای درمان بیماری‌های دیابتی.....		
۶۲۹.....	گرده گل برای درمان بیماری‌های عصبی.....		
۶۲۹.....	گرده گل برای افزایش طول عمر.....		
۶۲۹.....	خواص آنتی بیوتیکی گرده گل.....		

فصل هشتم

۵۹۱.....	دیگر محصولات زنبور عسل و خواص آنها.....
۵۹۱.....	زهر زنبور عسل.....
۵۹۱.....	درمان بیماری‌ها با زهر زنبور.....
۵۹۳.....	خصوصیات فیزیکی و شیمیایی زهر زنبور عسل.....
۵۹۴.....	عکس‌العمل انسان در مقابل زهر زنبور عسل.....
۵۹۵.....	فرایند نیش‌زدن زنبور عسل.....
۵۹۸.....	موارد تجویز زهر زنبور.....

- ۶۶۳..... بره موم و ضد عفونی کندو
 ۶۶۴..... تاریخچه سنتی استفاده از برهموم
 ۶۶۴..... برهموم و مصری ها
 ۶۶۶..... برهموم و یونانی ها
 ۶۶۷..... برهموم و رومی ها
 ۶۶۸..... برهموم و جهان اعراب
 ۶۶۹..... بره موم در اروپا
 ۶۷۱..... برهموم در عصر حاضر
 ۶۷۵..... بره موم در اروپای شرقی
 ۶۸۲..... نحوه عمل برهموم
 ۶۸۳..... تحقیقات داروشناسی
 ۶۸۳..... کاربرد برهموم در درمان بیماری ها
 ۶۸۴..... نظر مصرف کنندگان در مورد برهموم
 ۶۹۰..... تحقیقات علمی و بالینی در مورد برهموم
 ۶۹۰..... درمان آلرژی ها با برهموم
 ۶۹۱..... درمان التهاب مفاصل با برهموم
 ۶۹۱..... درمان آسم با برهموم
 ۶۹۳..... درمان زخم های بستر با برهموم
 ۶۹۴..... استخوان سازی با برهموم
 ۶۹۵..... عوامل خطر پوکی استخوان
 ۶۹۶..... درمان برونشیت با برهموم
 ۶۹۷..... درمان سوختگی ها با برهموم
 ۶۹۸..... درمان التهاب کوارن با برهموم
 ۶۹۸..... درمان سرفه و سرماخوردگی با برهموم
 ۶۹۹..... رفع مشکلات دندانپزشکی با برهموم
 ۷۰۱..... بهبود دیابت با برهموم
 ۷۰۱..... رفع مشکل چشم ها با برهموم
 ۷۰۲..... درمان آنفولانزا با برهموم
 ۷۰۳..... رفع عفونت های قارچی با برهموم
 ۷۰۳..... اختلالات معده و روده با برهموم
 ۷۰۴..... درمان تب یونجه با برهموم
 ۷۰۴..... رفع مشکلات شنیداری با برهموم
 ۷۰۵..... درمان تبخال با برهموم
 ۷۰۶..... درمان مشکلات قلب و فشار خون با برهموم
 ۶۲۹..... گرده گل برای درمان لک و چروک پوست
 ۶۳۰..... گرده گل برای درمان ضعف پیری
 ۶۳۰..... گرده گل برای درمان بیماری آلرژی
 ۶۳۱..... گرده گل برای دستگاه گوارش
 ۶۳۲..... گرده گل و درمان بیماری های کبدی
 ۶۳۲..... طریقه مصرف گرده گل
 ۶۳۳..... خواص غذایی و درمانی بولن زنبور عسل
 ۶۳۴..... کیتوزان - ملانین
 ۶۳۴..... زنبورهای مرده منبع پدیدگی از کیتوزان
 ۶۳۶..... کیتوزان زنبور عسل
 ۶۳۶..... آبی هیت
 ۶۳۷..... لارو پروانه ای موم خوار
 ۶۳۸..... موم زنبور عسل
 ۶۴۰..... تولید موم زنبور عسل
 ۶۴۱..... رنگ موم
 ۶۴۲..... ترکیب شیمیایی موم زنبور عسل
 ۶۴۲..... خصوصیات فیزیکی موم زنبور عسل
 ۶۴۳..... منابع تامین موم زنبور عسل
 ۶۴۴..... روش های خالص سازی موم زنبور عسل
 ۶۴۶..... سفید کردن یا بی رنگ کردن موم
 ۶۴۷..... آلودگی و ناخالصی های موم زنبور عسل
 ۶۴۸..... درمان روماتیسم با موم عسل
 ۶۴۸..... موارد استفاده موم زنبور عسل
 ۶۴۹..... سایر موارد مصرف موم زنبور عسل
 ۶۴۹..... خواص عسل همراه با موم
 ۶۵۰..... بره موم و خواص درمانی
 ۶۵۱..... چگونه برهموم درست می شود؟
 ۶۵۲..... اهمیت رزین ها در بره موم
 ۶۵۴..... افسانه ای درخت صنوبر
 ۶۵۶..... ترکیبات برهموم
 ۶۵۹..... نقش بره بوم در کندو
 ۶۶۰..... پدافند شهر
 ۶۶۲..... برخورد با مهاجمان
 ۶۶۲..... ماده ای ساختمانی با فن آوری بالا

- ۷۲۵..... اسید پانتوتنیک
- ۷۲۶..... خواص درمانی ژل رویال
- ۷۲۷..... درمان بیماری‌ها به کمک ژل رویال
- ۷۲۹..... آرومل‌ها
- ۷۳۰..... زهر زنبور عسل
- ۷۳۰..... اسلحه‌ی زهردار
- ۷۳۱..... درمان از طریق نیش زنبور
- ۷۳۲..... خواص زهر زنبور
- ۷۰۶..... تقویت ایمنی و سندرم ویروس خستگی با برهموم
- ۷۰۷..... کنترل ایدز با برهموم
- ۷۰۷..... درمان کمر درد با برهموم
- ۷۰۸..... رفع انگل‌ها با برهموم
- ۷۰۸..... درمان گلو درد، التهاب حلق و حنجره با برهموم
- ۷۰۹..... رفع التهاب پروستات با برهموم
- ۷۰۹..... رفع عارضه‌ی تاش با برهموم
- ۷۱۰..... درمان بیماری‌های پوست با برهموم
- ۷۱۱..... درمان آبله با برهموم
- ۷۱۱..... کنترل بیماری سل با برهموم
- ۷۱۱..... درمان زخم‌های عمقی با برهموم
- ۷۱۲..... رفع عفونت مجاری ادراری با برهموم
- ۷۱۳..... رفع مشکلات زنانه با برهموم
- ۷۱۴..... درمان زخم‌های سطحی با برهموم
- ۷۱۵..... فرآورده‌های پزشکی با برهموم
- ۷۱۵..... کپسول‌های برهموم (ژل سخت)
- ۷۱۵..... کپسول‌های برهموم (ژل نرم)
- ۷۱۵..... مایعات برهموم
- ۷۱۶..... شربت برهموم
- ۷۱۶..... قرص‌های مکیدنی برهموم
- ۷۱۶..... آدامس برهموم
- ۷۱۷..... کرم‌های برهموم
- ۷۱۷..... پمادهای برهموم
- ۷۱۷..... خمیر دندان برهموم
- ۷۱۸..... شامپوی برهموم
- ۷۱۸..... صابون برهموم
- ۷۱۹..... ژل رویال
- ۷۲۱..... ژل رویال یک منبع غذایی عالی
- ۷۲۱..... جوانی و زیبایی با ژل رویال
- ۷۲۱..... موارد استفاده از ژل رویال
- ۷۲۲..... منشاء پیدایش ژل رویال
- ۷۲۲..... استفاده زنبور عسل از ژل رویال
- ۷۲۳..... جمع‌آوری ژل رویال
- ۷۲۴..... خواص فیزیکی و ترکیب شیمیایی ژل رویال
- فصل نهم
- ۷۳۳..... عسل درمانی
- ۷۳۳..... خواص عسل بر حسب عناصر مفید و سودمند
- ۷۳۷..... حضور آنزیم‌ها در عسل
- ۷۳۷..... عسل یک ماده غذایی ارزشمند
- ۷۳۹..... رنگ‌های عسل
- ۷۴۰..... روزتان را با یک قاشق عسل شروع کنید
- ۷۴۴..... خواص دارویی عسل طبیعی
- ۷۴۷..... مایب مصرف عسل با موم (عسل شان)
- ۷۵۰..... عسل و درمان بیماری‌های مختلف
- ۷۶۴..... رفع حساسیت و آلرژی با عسل
- ۷۶۴..... عسل و زخم‌ها
- ۷۶۴..... عسل برای سادابی صورت
- ۷۶۵..... عسل برای سرخشی
- ۷۶۵..... عسل و زیبایی
- ۷۶۶..... درمان زبری پوست (نرم کردن پوست با عسل)
- ۷۶۶..... درمان لکه‌های صورت
- ۷۶۶..... درمان ریزش مو
- ۷۶۶..... تأخیر در سفید شدن موهای بدن
- ۷۶۶..... مسهل‌های دارویی با عسل
- ۷۶۷..... درمان خستگی مغزی با عسل
- ۷۶۹..... درمان آبسه با عسل
- ۷۶۹..... رفع ضعف بنیه و آرام بخش با عسل
- ۷۷۰..... درمان بیماری مثانه با عسل
- ۷۷۰..... درمان بیماری کم خونی با عسل

- ۷۸۸..... عسل و لثه‌ها.....
- ۷۸۸..... دفع بدبویی دهان با عسل.....
- ۷۸۸..... درمان آنفلوآنزا با عسل.....
- ۷۸۹..... درمان واریس با عسل.....
- ۷۸۹..... درمان استسقا (آب آوردگی شکم) با عسل.....
- ۷۹۰..... درمان ضعف عمومی بدن با عسل.....
- ۷۹۰..... درمان لاغری با عسل.....
- ۷۹۰..... درمان بیماری‌های زنان و زایمان با عسل.....
- ۷۹۰..... تقویت نیروی جنسی با عسل.....
- ۷۹۱..... باروری مردان با عسل.....
- ۷۹۱..... درمان سرطان با عسل.....
- ۷۹۲..... آیا عسل از سرطان جلوگیری می‌کند؟.....
- ۷۹۳..... دفع سموم بدن با عسل.....
- ۷۹۳..... درمان پروستات با عسل.....
- ۷۹۴..... کرم دست و صورت با عسل.....
- ۷۹۴..... درمان تب نوبه با عسل.....
- ۷۹۴..... درمان بواس (لک و پیس) با عسل.....
- ۷۹۵..... درمان زگیل‌های پوستی با عسل.....
- ۷۹۶..... رفع بیماری‌های تاوولی پوست با عسل.....
- ۷۹۶..... خواص عسل و دستگاه گوارش.....
- ۷۹۶..... عسل و حافظه.....
- ۷۹۷..... تاثیر عسل بر پوست.....
- ۷۹۸..... عسل برای زیبایی.....
- ۷۹۹..... مرطوب کردن پوست با عسل.....
- ۷۹۹..... ماسک‌های خانگی با عسل.....
- ۸۰۰..... ماسک سفیده تخم مرغ.....
- ۸۰۰..... ماسک عسل برای پوست‌های معمولی.....
- ۸۰۰..... ماسک عسل برای پوست‌های خشک.....
- ۸۰۱..... ماسک عسل برای پوست‌های چرب.....
- ۸۰۱..... هفت نکته درباره زیبا شدن با عسل.....
- ۸۰۳..... لطافت پوست با عسل.....
- ۸۰۳..... رفع چین و چرک پوست با عسل.....
- ۸۰۳..... لوسیون پوست با عسل.....
- ۸۰۳..... ساخت چند داروی خانگی با عسل.....
- ۷۷۰..... رفع سرفه‌های خونی با عسل.....
- ۷۷۰..... عسل و درمان سوختگی.....
- ۷۷۱..... زخم‌های ناشی از سوختگی با عسل.....
- ۷۷۱..... درمان سوختگی و کورک با عسل.....
- ۷۷۱..... رفع آب آوردگی ریه‌ها با عسل.....
- ۷۷۱..... درمان برونشیت یا مزمن با عسل.....
- ۷۷۴..... رفع تورم غدد با عسل.....
- ۷۷۵..... رفع تشنگی مفرد بعد از بیماری با عسل.....
- ۷۷۵..... درمان زخم‌های عفونی با عسل.....
- ۷۷۵..... تسکین صرع ساده با عسل.....
- ۷۷۶..... درمان تب با عسل.....
- ۷۷۶..... تقویت حافظه با عسل.....
- ۷۷۶..... درمان یرقان با عسل.....
- ۷۷۶..... رفع کثافات صورت با عسل.....
- ۷۷۶..... درمان نفرس با عسل.....
- ۷۷۷..... درمان ریزش مو با عسل.....
- ۷۷۷..... درمان بیماری پوست با عسل.....
- ۷۷۷..... درمان بیماری بیضه با عسل.....
- ۷۷۷..... تسکین انواع سرفه با عسل.....
- ۷۷۹..... درمان کودکان عصبی و حساس با عسل.....
- ۷۷۹..... درمان زخم‌های سرطان مانند با عسل.....
- ۷۷۹..... عسل برای بافت‌های بدخیم و سرطانی.....
- ۷۷۹..... عسل و تورم‌های بدخیم و سرطانی.....
- ۷۷۹..... درمان زخم معده با عسل.....
- ۷۸۱..... درمان بیماری‌های چشمی با عسل.....
- ۷۸۲..... عفونت چشم و ضعف بینایی با عسل.....
- ۷۸۲..... درمان بیماری‌های قلبی با عسل.....
- ۷۸۳..... درمان جراحات‌های عفونی با عسل.....
- ۷۸۳..... درمان آسم و تنگی نفس با عسل.....
- ۷۸۵..... درمان سل ریوی با عسل.....
- ۷۸۵..... درمان یبوست با عسل.....
- ۷۸۶..... درمان دل به هم خوردگی و تهوع با عسل.....
- ۷۸۶..... درمان بیماری‌های تنفسی (سینه‌ای) با عسل.....
- ۷۸۷..... درمان زخم‌های چرکین با عسل.....

- ۸۴۰..... زایمان بدون درد با عسل
- ۸۴۰..... رفع التهاب مهبل با عسل
- ۸۴۰..... التهاب مهبل به علت آلودگی با انگل (تریکوموناز)
- ۸۴۱..... درمان خارش‌های فرج با عسل
- ۸۴۲..... بانسمان‌های عسلی بعد از عمل جراحی زنان
- ۸۴۲..... باز کردن خون قاعدگی با عسل
- ۸۴۳..... تسکین دردهای قاعدگی با عسل
- ۸۴۳..... تسکین سردرد ناشی از قاعدگی با عسل
- ۸۴۳..... عسل برای تسکین دردهای زایمان
- ۸۴۳..... تسکین درد قاعدگی با عسل
- ۸۴۳..... پاکیزگی و نظافت مهبل (واژن) با عسل
- ۸۴۳..... درمان مجاری ادراری و مثانه با عسل
- ۸۴۴..... عسل و بیماری وریدها
- ۸۴۵..... تزریق عسل بعد از عمل جراحی
- ۸۴۶..... جلوگیری از آسیب‌های اشعه و پرتودرمانی با عسل
- ۸۴۷..... درمان بی‌خوابی با عسل
- ۸۴۸..... درمان بیماری‌های روانی با عسل
- ۸۴۸..... تقویت هوش و حافظه با عسل
- ۸۴۸..... درمان تشنج عصبی و صرع با عسل
- ۸۴۸..... درمان اسهال با عسل
- ۸۴۸..... عسل برای پیوست
- ۸۴۹..... عسل برای درمان اسید معده
- ۸۴۹..... عسل برای زخم معده
- ۸۵۰..... عسل و اختلالات روده‌ها
- ۸۵۰..... عسل برای کم خونی
- ۸۵۰..... رفع بوی بد دهان با عسل
- ۸۵۱..... درمان گرفتگی صدا با عسل
- ۸۵۲..... عسل برای سرماخوردگی
- ۸۵۲..... درمان زونا با عسل
- ۸۵۳..... عسل برای زخم‌های عفونی
- ۸۵۳..... تسکین درد دندان و تقویت لثه با عسل
- ۸۵۳..... درمان واریس رگ‌ها با عسل
- ۸۵۳..... درمان سل ریوی با عسل
- ۸۵۳..... عسل برای تنگی نفس
- ۸۰۴..... کرم ضد سرمازدگی با عسل
- ۸۰۴..... رفع خشکی و ترک پوست با عسل
- ۸۰۴..... درمان سوختگی و کورک با عسل
- ۸۰۴..... درمان نیش‌های دردناک با عسل
- ۸۰۵..... درمان ورم چشم با عسل
- ۸۰۵..... درمان بیماری‌های دهان با عسل
- ۸۰۵..... رفع ورم دهان و زبان با عسل
- ۸۰۵..... عسل و بیماری دیابت
- ۸۰۹..... عسل و پیشگیری از پوسیدگی دندان‌ها
- ۸۱۰..... عسل و درمان پیری
- ۸۱۲..... نقش عسل در تغذیه کودکان
- ۸۱۵..... درمان عوارض پوستی با عسل
- ۸۲۱..... درمان بیماری‌های پوستی با تزریق عسل
- ۸۲۲..... ماسک عسل برای جلوگیری از پیری زودرس
- ۸۲۳..... جلوگیری از پیری پوست
- ۸۲۳..... نقش عسل در آرایش و زیبایی
- ۸۲۴..... رفع لکه‌های قارچی و خارش پوست با عسل
- ۸۲۴..... عسل و کبد
- ۸۲۵..... عسل و بیماری‌های آلرژیک
- ۸۲۶..... درمان سرماخوردگی مزمن
- ۸۲۶..... آبریزش‌ها و آنفولانزا با عسل
- ۸۲۷..... درمان آسیب‌های بینی، گوش و حنجره با عسل
- ۸۲۹..... درمان گرفتگی صدا با عسل
- ۸۳۰..... درمان بیماری‌های دهان با عسل
- ۸۳۰..... درمان بیماری‌های خونی با عسل
- ۸۳۱..... عسل و بیماری‌های قلبی
- ۸۳۳..... عسل و بیماری کلیوی
- ۸۳۴..... عسل برای سنگ کلیه
- ۸۳۵..... علائم سنگ‌های کلیه
- ۸۳۶..... عسل و بیماری‌های سیستم عصبی
- ۸۳۷..... درمان بیماری‌های روحی - روانی با عسل
- ۸۳۸..... درمان مسمومیت معتادان الکلی با عسل
- ۸۳۹..... درمان بیماری‌های زنان با عسل
- ۸۴۰..... عسل و درمان مسمومیت بارداری

- درمان فشار خون با عسل ۸۵۳
- عسل برای کودکان ۸۵۴
- رشد کودکان با عسل ۸۵۴
- رشد بدنی و ذهنی کودک با عسل ۸۵۴
- عسل برای سینه کودکان ۸۵۵
- عسل و پیشگیری از بیماری‌های کودکان ۸۵۵
- درمان بیماری‌های اطفال با عسل ۸۵۵
- عسل و بیماری دیابت ۸۵۶
- عسل در درمان سوختگی‌ها و التهاب‌های پوست ۸۵۷
- عسل برای روماتیسم ۸۵۷
- عسل و بیماری استسقا ۸۵۸
- عسل برای تقویت و نشاط بدن ۸۵۸
- عسل برای تقویت امور جنسی و تناسلی ۸۵۸
- عسل برای دفع سموم ۸۵۸
- عسل برای درمان لک و پیس ۸۵۸
- عسل برای بیماری‌های گوش ۸۵۹
- عسل برای رفع خشونت سینه ۸۵۹
- عسل برای صافی سینه ۸۵۹
- درمان بیماری‌ها توسط تولیدات کندو ۸۵۹
- انواع عسل و خواص درمانی آنها ۸۶۵
- عسل اقلایا ۸۶۵
- عسل اوبیین ۸۶۵
- عسل خلنگ ۸۶۶
- عسل بلوط ۸۶۶
- عسل کولزا ۸۶۶
- عسل اکالیپتوس ۸۶۷
- عسل اسطوخودوس ۸۶۷
- عسل مرکبات ۸۶۷
- عسل اکلیل کوهی ۸۶۸
- عسل اسپرس ۸۶۸
- عسل صنوبر ۸۶۹
- عسل گندم سیاه ۸۶۹
- عسل آویشن ۸۶۹
- عسل زیرفون ۸۷۰
- عسل پونه‌ی کوهی ۸۷۰
- عسل شیدر ۸۷۰
- عسل بابونه ۸۷۱
- عسل آفتاب‌گردان ۸۷۱
- عسل جعفری ۸۷۱
- عسل گون ۸۷۲
- عسل سیاه‌دانه ۸۷۲
- عسل کنار ۸۷۲
- عسل گشنیز ۸۷۳
- عسل یونجه ۸۷۳
- عسل گل‌های مختلف ۸۷۳
- عسل‌های همراه با موم ۸۷۴
- کاربرد انواع عسل‌های کمیاب‌تر ۸۷۴
- تزریق‌های درون وریدی با عسل ۸۷۴
- داروهای عسلی ۸۷۵
- غرغره کردن با عسل ۸۷۵
- مسافار خارجی عسل ۸۷۵
- تیمار کردن عسل ۸۷۵
- ارومل چیست؟ ۸۷۵
- ساخت صابون‌های عسلی ۸۷۶
- فرمول یک نوشیدنی مفید از امام رضا (ع) ۸۷۶
- کاربردهای عسل در منزل ۸۷۷
- تهیه‌ی نان ادویه‌دار با عسل ۸۷۹
- کیک عسلی ساده ۸۷۹
- تارت عسلی ۸۸۰
- بیسکویت عسلی ۸۸۰
- دونات عسلی ۸۸۰
- شیرینی عسلی ۸۸۱
- شیرینی عسلی خام ۸۸۱
- شکلات عسلی ۸۸۲
- سوهان عسلی ۸۸۲
- ژله‌ی عسلی ۸۸۲
- ارده-عسل ۸۸۳
- حلوای عسل ۸۸۳

۸۸۶..... خوراک کدو حلوائی عسلی
 ۸۸۶..... خورش فسنجان عسلی

فصل دهم

۸۸۷..... پیوست‌ها
 ۹۲۳..... فرهنگ انگلیسی به فارسی زنبورداری
 ۹۲۷..... کلام آخر
 ۱۰۰۷..... فهرست منابع:

۸۸۳..... کنجدی
 ۸۸۴..... شربت میوه عسل
 ۸۸۴..... شربت آبلیموی عسلی
 ۸۸۴..... نوشیدنی عسل با انبه و آناناس
 ۸۸۴..... نوشیدنی عسل با توت فرنگی
 ۸۸۴..... بستنی عسل - لیموترش
 ۸۸۵..... مربای هویج عسلی
 ۸۸۵..... عسل گل محمدی
 ۸۸۵..... دسر آلو - عسل
 ۸۸۶..... خاکینه‌ی عسلی

www.ketab.ir

پیش گفتار

بنام آنکه یکتا عالمی داد گیاهان فراوان را همی داد
به زنبور عسل شهد فراوان که زایل سازد هر آفت زانسان
هزاران رنج بیماری کند دور با آن شیرین مطاع شهد زنبور

اینجانب احمد حاجی شریفی معروف به عطار اصفهانی پس از حدود پنجاه سال تحصیل، تحقیق، مطالعه و همچنین تجارب فردی، تعدادی کتاب با نام‌های اسرار گیاهان دارویی، یک درد و صد درمان، دایره‌المعارف گیاه درمانی ایران ۱، دایره‌المعارف گیاه درمانی ایران ۲ (مسایل جنسی، زناشویی و ازدواج)، شناخت بیماری‌ها، مجموعه کتاب‌های خانه و خانواده (دانستنی‌های ازدواج و زناشویی، راه و رسم زندگی زناشویی، بارداری و زایمان، فرهنگ انتخاب نام برای نوزادان، تربیت و پرورش کودکان، پاسخ به مسایل جنسی و زناشویی)، درمان طبیعی بیماری‌ها (ورزش درمانی همراه با گیاه درمانی) را به چاپ رسانده و در اختیار شما هموطنان عزیز قرار داده‌ام که با استقبال و تشویق شما عزیزان روبرو شده است. لذا به فکر افتادم که تا هنوز فرصت زندگی باقی است، کتابی در مورد عسل درمانی ایران را به چاپ رسانم و به شما عزیزان تقدیم کنم. در کتاب حاضر تمامی روش‌ها، تجهیزات، لوازم و فنون پرورش زنبور عسل و تولید عسل شرح داده شده است. همچنین تشریح مواد موجود در عسل و مشتقات و نیز خواص درمانی آن به

زنبور عسل بدون شک یکی از گلوآژه‌های ناب عالم هستی و جهان آفرینش است، موجودی که آفریدگار بزرگ از آن با عظمت خاصی در کتاب‌های آسمانی یاد می‌کند و ما انسان‌ها را به تحقیق و تفکر در مورد خصوصیات ممتازش دعوت می‌کند.

موجودی که از پاک‌ترین غذاها استفاده می‌کند و تغذیه‌اش نه تنها با مرگ موجودی دیگر همراه نیست، بلکه نقش ارزنده‌ای در تداوم حیات بسیاری از موجودات عالم دارد.

موجودی که پاک‌ترین و سالم‌ترین محصولات را تولید می‌کند و فرآورده‌هایش درمندان را شفاسات. مکان زندگی‌اش از نظر طول و عرض از نیم متر تجاوز نمی‌کند ولیکن شهری است با شگفتی‌های حیرت‌انگیز که هزاران سکنه دارد. مسئولیت و وظایفی خاص و تلاشی خستگی‌ناپذیر. زندگی‌اش عالی‌ترین مظهر هم‌زیستی اجتماعی یعنی مدینه‌ی فاضله، شهر گمشده و آرزوی دیرینه‌ی انسان‌هاست. دقت در قواعد زندگی زنبور عسل می‌تواند راهگشای مناسبی برای جامعه‌شناسان و متفکران جمعیت انسانی باشد، ضوابطی که از لطیف‌ترین عناصر طبیعت مانند رایحه‌ی دلنشین عطر گل‌ها گرفته تا خشن‌ترین قوانین طبیعی مانند جنگ برای حفظ بقا را در بر گرفته و به هر حال روح کار و تلاش را در کالبد جامعه می‌دمد.

حال چگونه چنین موجودی که فعالیتش منشأ برکات بی‌شماری است و ویژگی‌های منحصر به فرد فراوانی دارد، مورد غفلت واقع شده است؟ آن‌هم در کشوری که فواید زنبور عسل با فرهنگ و اعتقاد مردمش در آمیخته است.

در این کتاب سعی بر این است که با معرفی زنبور عسل به‌عنوان یک موجود خانگی مفید، جای خالی آن را در منازل ایرانی باز کرده و توده‌ی مردم را با این موجود زحمتکش آشنا کنیم.

حرفه‌ی زنبورداری در عین سبکی و راحتی کار می‌تواند به‌عنوان شغلی مفید برای بانوان خانه‌دار مطرح باشد تا همه‌ی ایرانیان با زنبورداری در منازلشان، همیشه از عسل طبیعی که طبق گفته‌ی قرآن شفای هر دردی است، بهره‌مند باشند. شما خوانندگان محترم می‌توانید با فراهم کردن یک کندوی شیشه‌ای در منازل خود، ضمن مشاهده‌ی دقیق رفتارهای این موجود، به شناخت کاملی از زندگی زنبور عسل و نیز تولید عسل دست یابید.

شباهت رفتار و عملکرد انسان مومن به کارهای شگفت‌انگیز زنبور عسل

* زنبور عسل از پلیدی‌ها و آلودگی‌ها بیزاری می‌جوید چنان‌که مومن نیز از گناهان و پلیدی‌ها و آلودگی‌های جسمی اجتناب می‌ورزد.

* تمام پرندگان و حشرات، شب را به استراحت می‌پردازند، جز زنبور عسل که شب‌ها را بیش از روزها به کار و تلاش می‌گذرانند و بعضی مردم، شب‌ها به بستر غفلت و استراحت می‌آرمند. اما مومن در دل شب از بستر استراحت بر می‌خیزد و در محراب عبادت، با خدایش راز و نیاز می‌کند.

* زنبور عسل هرگز هواپرست نیست بلکه دقیقاً مطیع نظام اجتماعی و رهبری خود است و نیز انسان مومن، به هوا و هوس خویش عمل نمی‌کند بلکه از ائمه اطهار و رهبران دین که فرمان خدا را به مردم منتقل می‌کنند، کاملاً فرمانبرداری و پیروی می‌کند.

* زنبور عسل قادر به انجام کارش نیست جز در خلوت و پس از بسته شدن درب کندو و نیز مومن، حلاوت اطاعت را نمی‌پسندد جز در خلوتگاه عبادت و جایگاهی که پروردگار متعال او را می‌نگرد.

عسل در زبان پارسی انگبین و در زبان عربی عسل و در زبان انگلیسی هانی^۱ نامیده می‌شود. عسل اکسیر والا و ارزشمندی است که در تمام طول تاریخ به عنوان غذایی خوش طعم و نیز دارویی شفابخش مورد توجه قرار گرفته است، به طوری که گذشتگان آن را مظهر پاکی و خلوص و همچنین نشانه‌ی قدرت و جوانمردی می‌دانستند. در یونان و روم باستان، عسل را مظهر برکت، نماد عشق و زیبایی دانسته و مصریان، مالیات خود را براساس آن می‌پرداختند.

عسل در زمان‌های خیلی دور به‌طور طبیعی در لابه‌لای صخره‌ها و در جنگل‌ها وجود داشته، ولی انسان تقریباً از چهار هزار سال پیش به اصول کندوداری و پرورش زنبور و تولید عسل پرداخته است و این ماده مغذی در طی سالیان محفوظ مانده است. به گونه‌ای که در مقبره فراعنه‌ی مصر، کوزه‌های پر از عسل، سالیان دراز باقی مانده و فاسد نشده‌اند. این ماده با وجود شیرینی بسیار، ترش نمی‌شود و کپک نمی‌زند.